

PALVELUOPAS IKÄIHMISILLE

Rautalammin kunta
Kunnanvirasto
Kuopiontie 11
77700 Rautalampi
puh.vaihde 040 164 2000
www.rautalampi.fi

Lukijalle

IKÄIHMISTEN PALVELUOPAS

Tämä palveluopas on tarkoitettu ikäihmisille, heidän omaisilleen sekä läheisilleen. Oppaassa esitellään tiiviissä muodossa tietoa ikäihmisille suunnatuista etuuksista ja muista tärkeistä asioista. Toivomme, että tutustutte oppaaseen ja löydätte siinä olevien yhteystietojen avulla helposti tarvitsemanne. Kaikkiin kohtiin ei ole ollut mahdollista kirjoittaa kattavaa kuvausta palvelusta tai etuudesta. Oppaasta löytyy yhteystiedot, joista voi kysyä lisätietoja.

Opas on saatavana sosiaali- ja terveystieteiden sekä vanhustalouden eri toimipisteistä. Toivomme, että oppaan käyttäjänä annatte palautetta ja esitätte parannus- ja korjausehdotuksia sekä toiveita, jotta voimme kehittää opasta edelleen. Oppaassa on tietoja, jotka muuttuvat aika ajoin. Opas on suunniteltu vuosittain päivitettäväksi, joten parannusehdotukset ja muutosilmoitukset pyydetään ilmoittamaan sosiaalitoimistoon.

Palveluopas löytyy myös internet-versiona osoitteesta: www.rautalampi.fi

Rautalammin kunnan kotihoito ja vanhustalouden palvelut

Päivitetty 20.11.2018

SISÄLLYSLUETTELO

1. HÄLYTYSNUMEROT JA LÄÄKÄRIN PÄIVYSTYS, APTEEKKI JA TAKSI	6
Ajanvaraus terveyskeskuksen vastaanotoille	6
2. KOTONA ASUMISTA TUKEVAT PALVELUT	7
2.1 Ennaltaehkäisevä vanhustyö	7
Vanhusten palvelutarpeen arviointi	7
Ennaltaehkäisevät kotikäynnit kunakin vuonna 80-vuotta täyttävälle	7
2.2 Omaishoidon tuki	7
2.3 Kotihoito	7
2.4 Kotisairaanhoido	8
2.5 Apteekkipalvelu	8
2.6 Kotipalvelun tukipalvelut	8
Ateriapalvelu	9
Hygieniapalvelu	9
Asiointipalvelu	9
Turvapalvelut	9
2.7 Päivätoiminta	9
2.8 Muut kotona asumista tukevat palvelut	10
3. IKÄÄNTYVIEN ASUMINEN	10
3.1 Vuokra-asuminen	10
Kunnan vuokra-asunnot ja vuokrataloyhtiöt	10
Rautalammin Seudun Vanhainkotiyhdistys ry:n vanhusten vuokra-asunnot	10
3.2 Korjausavustukset	11
3.3 Tehostettu palveluasuminen Palvelukoti Pauliinassa ja Aapelissa	11
Yksityiset hoito- ja palvelukodit	12
3.4 Vanhusten perhehoito	13
4. TERVEYDENHUOLTOPALVELUT	13
4.1 Ajanvaraus vastaanotoille	13
4.2 Ajanvaraus akuuttivastaanotolle	13
4.3 Laboratorio	14
4.4 Mielenterveyspalvelut	14
4.5 Neuvola	14
4.6 Suun terveydenhoidon palvelut	14
4.7 Fysioterapia/Apuvälinepalvelut	14
4.8 Terveyskeskuksen vuodeosasto	15
4.9 Potilasasiamies	15
4.10 Asiakasmaksukatto	16
5. SOSIAALIPALVELUT	17
5.1 Sosiaalityö	17
5.2 Ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki	17
5.3 Kuljetuspalvelu	17
5.4 Vammaispalvelut	18
5.5 Päihdepalvelut	18
5.6 Sosiaaliasiamies	19
6. KELAN ETUUDET	19
Palvelunumero 020 634 11	19
6.1 Eläkkeensaajan asumistuki	19

6.2	Hoitotuki eläkettä saavalle.....	20
	Hoitotuen määrä.....	20
6.3	Kelan järjestämä kuntoutus yli 65- vuotiaille.....	21
6.4	Matkakulujen korvaukset.....	21
6.5	Yksityisten sairaanhoitokulujen korvaaminen.....	21
6.6	Kelakorvausten hakeminen	21
6.7	Lääkekorvaus.....	21
7.	ERITYISPALVELUT.....	22
7.1	Edunvalvontavaltuutus	22
7.2	Holhustoimen edunvalvontapalvelu.....	22
7.3	Talous- ja velkaneuvonta	23
7.4	Oikeusaputoiminta.....	24
7.5	Verotusasiat	24
	Kotitalousvähennys.....	24
	Veronmaksukyvyyn alentumisvähennys.....	25
	Invalidivähennys	26
7.6	Kuluttajaneuvonta.....	26
7.7	Puhelinmyynnin kieltö.....	26
7.8	Vammaisen pysäköintilupa.....	26
8.	SOTAINVALIDIEN PALVELUT	27
9.	VETERAANIPALVELUT	28
9.1	Veteraanikuntoutus	28
9.2	Sotaveteraanien avustustoiminta	28
9.3	Sotaveteraanien sosiaalineuvoja.....	28
9.4	Rautalammin Sotaveteraanit.....	29
9.5	Rintamaveteraaneille kotiin vietävät kunnalliset avopalvelut	29
10.	VAMMAIS- JA VANHUSNEUVOSTO	29
11.	LIIKUNTA-, KULTTUURI- JA OPINTOTOIMINTA	30
11.1	Liikuntapalvelut.....	30
11.2	Kirjastopalvelut.....	31
11.3	Kulttuuritoimi.....	31
11.4	Sisä-Savon kansalaisopisto	32
12.	KOLMANNEN SEKTORIN TOIMINTA	32
13.	HOITOTAHTO.....	33

2. KOTONA ASUMISTA TUKEVAT PALVELUT

2.1 Ennaltaehkäisevä vanhustyö

Vanhusten palvelutarpeen arviointi

Lisätietoja: Kotihoidon vastaava, puh. 040 178 7018

Sosiaalihuoltolain mukaan jokaisella 75-vuotta täyttäneellä tai Kelan erityishoitorahaa saavalla on oikeus seitsemän arkipäivän sisällä päästä palvelutarpeen arviointiin. Kiireellisessä tapauksessa sosiaalipalvelujen tarve on arvioitava viipymättä iästä riippumatta.

Asiakkaan tai hänen läheisensä yhteydenoton jälkeen tehdään kotikäynti, mikäli asia ei selviä jo puhelinkeskustelun perusteella. Kotikäynnillä asiakas saa ohjausta ja neuvontaa kotona asumisen tukemiseksi ja turvaamiseksi.

Ennaltaehkäisevät kotikäynnit kunakin vuonna 80-vuotta täyttävälle

Lisätietoja: Kotisairaanhoidon alueittain

Kotikäynnit tehdään kyseisenä vuonna 80-vuotta täyttävien ikäihmisten luo, jotka eivät saa kotipalvelun tai kotisairaanhoidon säännöllistä palvelua. Kotikäynnin tavoitteena on tukea ikäihmisen kotona selviytymistä mahdollisimman pitkään antamalla yksilöllistä ohjausta ja neuvontaa.

2.2 Omaishoidon tuki

Lisätietoja: Kotihoidon vastaava, puh. 040 178 7018.

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla (Laki omaishoidon tuesta 937/2005).

Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. Palveluina voidaan antaa kotihoitoa, päivätoimintaa, lyhytaikaista palveluasumista tai muita yksilöllisesti suunniteltavia palveluita. Omaishoidon tuki sovitaan yhteen muiden palvelujen kanssa. Omaishoidon tukea ei voi kuitenkaan myöntää yksityiselle palveluntuottajalle. Omaishoidon tukea haetaan erillisellä hakemuksella. Perusturvalautakunta vahvistaa vuosittain omaishoidon tuen perusteet. Hakemuksia saa perusturvaosastolta, kunnan virastolta.

2.3 Kotihoito

Lisätietoja: Kotihoidon vastaava, puh. 040 178 7018

Kotipalvelulla tarkoitetaan asumiseen ja henkilökohtaiseen huolenpitoon kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista ja niissä avustamista (Sosiaalihuoltolaki 710/1982 § 20). Kotipalvelun tavoitteena on, että asiakas pystyy asumaan omassa kodissaan mahdollisimman pitkään.

Kotihoito on maksullista. Kuukausimaksu määräytyy palveluiden määrän ja asiakkaiden tulojen mukaan. Kotipalvelua tarjotaan klo 7-21 välillä. Kirkkotien vanhustentalon asukkaila on mahdollisuus saada yöajan käyntejä erillisellä sopimuksella.

Kotihoidon palvelut ovat

- säännöllinen kotipalvelu
- tilapäinen kotipalvelu
- kotisairaanhoido
- tukipalvelut

2.4 Kotisairaanhoido

Virpi Korhonen	puh. 040 517 5971
Anne Hänninen	puh. 040 530 0968
Taina Salmi	puh. 040 530 0967

Kotisairaanhoidon toiminnan tarkoituksena on edistää iäkkäiden ja pitkäaikaissairaiden kotona asumista. Kotisairaanhoidon toimintamuotoja ovat kotikäynnit ja hoitovälinejakelu terveydenhuoltolain 25 §:n mukaisesti.

Säännöllinen kotisairaanhoido edellyttää lääkärin lähetettä, mutta kotisairaanhoido tekee myös tilapäisiä kotikäyntejä, kuten kotitilanteen kartoittaminen, etuisuuksien ja palvelutarpeen selvittäminen, lääkehoidon seuranta sekä sairaanhoidollisia toimenpiteitä kuten verinäytteiden ottaminen, haavahoidot yms. Tarvikejakelusta annetaan mm. vaipat (runsaasti kasteleville) ja rajoitetusti muita sidostarvikkeita.

Kotisairaanhoido on maksullista palvelua. Veteraaneille palvelu on maksutonta.

2.5 Apteekkipalvelu

Asiakas voi halutessaan valita omakustanteisen annosjakelun (ANJA) suoraan apteekista. Sopimusapteekki toimittaa kotihoitoon lääkkeitä kerta-annospusseissa kahden viikon välein. Kotihoito voi sovitusti toimittaa lääkkeitä kotikäyntien yhteydessä. Lääkehoitoon sisältyy hoitohenkilökunnan ohjaus, neuvonta ja vastuu potilaiden voinnin seurannasta. Lääkehoidon vaikuttavuutta arvioidaan yhteistyössä hoitavan lääkärin kanssa. Palvelu parantaa lääkehoidon turvallisuutta, edistää lääkehoidon onnistumista ja säästää lääkekuluissa.

Palvelu on asiakkaalle maksullista ja apteekki perii palvelustaan voimassa olevan annosjakelumaksun.

2.6 Kotipalvelun tukipalvelut

Kotihoidosta saa tietoja kotihoidon vastaavalta, puh. 040 178 7018

Kotona asumista voidaan tukea myös kotipalvelun tukipalvelujen avulla. Tukipalvelumaksut määritellään vuosittain perusturvalautakunnassa.

Kotipalvelun tukipalveluja ovat:

- ateriapalvelut
- turvapalvelu
- hygieniapalvelut
- asiointipalvelut 2 x viikossa
- päivätoiminta 3 x viikossa

Ateriapalvelu

Ateriapalvelun voi tilata kotihoidon vastaavalta, puh. 040 178 7018.

Ateriapalveluna toimitetaan asiakkaalle lounas, joka sisältää lämpimän ruoan, salaatin ja jälkiruoan. Ruoan kuljetus sisältyy aterian hintaan.

Hygieniapalvelu

Hygieniapalvelun voi tilata kotihoidon vastaavalta, puh. 040 178 7018.

Hygieniapalvelut (peseytyminen ja ihon hoito) toteutetaan asiakkaan kotona. Säännöllisen kotipalvelun asiakkailla hygieniapalvelu kuuluu kiinteänä osana palveluun.

Asiointipalvelu

Lisätietoja: Kotihoidon vastaavalta, puh. 040 178 7018

Asiointipalvelu tarkoittaa sitä, että asiakkaan kanssa tai asiakkaan puolesta käydään kaupassa, pankissa tai apteekissa. Asiakkaalta edellytetään tiliasiakkuutta apteekkiin ja ruokakauppaan.

Turvapalvelut

Lisätietoja: Kotihoidon vastaavalta, puh. 040 178 7018

Ikääntyneellä asiakkaalla on mahdollisuus saada kotiinsa turvapuhelin, joka mahdollistaa avun saannin kotiin ympäri vuorokauden. Turvapuhelimeen tarvitaan puhelin sekä siihen tarvittava lisälaitte ja turvaranneke. Turvapuhelimen hankinnassa asiakasta auttaa kotihoidon henkilöstö. Turvapuhelin palvelusta palveluntuottaja laskuttaa suoraan asiakasta.

2.7 Päivätoiminta

Lisätietoja: Palveluasumisen vastaava Anne Nieminen, puh. 040 686 9788, Palvelukoti Pauliina, Sairaalantie 1, puh. 040 178 4474 tai päivätoiminnan yhdyshenkilö, puh. 040 760 4758.

Päivätoiminta tukee kotona asumista ja kotihoitoa. Päivätoimintaa järjestetään Palvelukoti Pauliinassa tiistaina, keskiviikkona ja torstaina klo 9-15. Päivätoimintaan osallistumisen kestosta sovitaan yksilöllisesti. Päivätoiminta on kuntouttavaa ja virkistävää toimintaa, joka sisältää mm. liikuntaa, sosiaalista, psyykkistä ja hengellistä toimintaa. Päivätoiminnassa on mahdollisuus tarvittaessa huolehtia terveydenhoidollisista palveluista, kuten lääkehoidon seurannasta tai laboratorionäytteiden otosta, mikäli asiakas ei kuulu kotihoidon piiriin.

Peseytymis- ja saunomismahdollisuus tarjotaan omaishoidettaville sekä heille ketkä eivät kuulu säännöllisen kotihoidon piiriin tai olosuhteet ovat kotona sellaiset, että kotihoidon avullakaan se ei onnistu. Päivätoimintaan voidaan tilata myös yksityisiä palveluja: hierontaa, jalkojenhoitoa ja kampaamopalveluja. Näistä palveluista asiakas maksaa suoraan palvelun tuottajalle.

Päivätoimintamaksu määritellään vuosittain perusturvalautakunnassa. Hintaan sisältyy hoiva ja huolenpito, lounas ja kahvit. Mikäli asiakas tarvitsee kuljetuksen päivätoimintaan, kuljetus voidaan järjestää ryhmäkuljetuksena. Kuljetuksesta peritään erillinen maksu.

2.8 Muut kotona asumista tukevat palvelut

Yksityiset siivouspalvelut

Kunnan kotisivuilta www.rautalampi.fi kohdasta *elinvoima ja työ/yritykset/Rautalammin yritysrekisteri*, josta valitaan terveys- ja sosiaalipalvelut. Palveluja voi kysyä suoraan siivousyrittäjältä.

Pesulapalvelut

Kokka-toiminta (ent. työkeskus) puh. 0400 398 514
Rautalammin Kokka-toiminnan pesula tarjoaa pesulapalveluja asiakkaille (Tallivirrantie 4).
Kokkatoiminnan myymälä, Tallivirrantie 4, on auki ma-pe klo 9-14.

3. IKÄÄNTYVIEN ASUMINEN

3.1 Vuokra-asuminen

Kunnan vuokra-asunnot ja vuokrataloyhtiöt

Kaikkia vuokra-asuntoja haetaan samalla hakemuksella. Hakemuksia saa kunnanviraston neuvonnasta.

Kunnan vuokra-asunnoista vastaa hallintosihteeri, puh. 040 178 7001. Kunnan vuokra-asuntoa hakiessa hakemukset toimitetaan kunnanvirastoon.

Kiinteistö Oy:n Rautalammin Hakan Rautalammin vuokra-asuntoja voi tiedustella Rautalammin kiinteistökeskuksesta, josta saa myös asuntohakemuksia, puh. 020 155 0509, Kuopiontie 30, 77700 Rautalampi.

Rautalammin Seudun Vanhainkotiyhdistys ry:n vanhusten vuokra-asunnot

Rautalammin Seudun Vanhainkotiyhdistyksen vuokraa vanhusten vuokra-asuntoja.
Asunnot:
Kirkkotie 4 (asunnot 25, 29, 32, 35, 40 ja 55 m²)
Kerkonkoski (asunnot 28,5 ja 35 m²)
Rämäkkätie (asunnot 45 m²)

Hakemuksia saa Rautalammin Seudun Vanhainkotiyhdistys ry:ltä/Reijo Riionheimo tai kunnanviraston neuvonnasta.

Hakemukset toimitetaan Rautalammin Seudun Vanhainkotiyhdistys ry, c/o Reijo Riionheimo, puh. 040 821 7431, Myllytie 5, 77700 Rautalampi.

3.2 Korjausavustukset

Lisätietoja korjausavustuksista saa teknisen toimen johtajalta, puh 040 358 7787

Asuntojen perusparannuslain nojalla ARA (asunnon rahoitus ja kehittämiskeskus) myöntää valtion lainaa ja korjausavustuksia. Hakuaika on keväällä.

Korjausavustuksia voidaan myöntää:

- Vanhusväestön ja vammaisten asuntojen korjaustoimenpiteisiin (tulo- ja varallisuusrajat)
- Avustus jälkiasennushissin rakentamiseen
- Esteettömyysavustuksiin

Korjausavustuksia haetaan lomakkeella, jonka saa tulostettua ARA:n (asumisen rahoitus ja kehittämiskeskus) kotisivuilta www.ara.fi tai niitä voi tilata ARA:sta puh. 020 610 125 tai lomakkeen voi noutaa/tilata Rautalammin kunnan rakennustoimistosta, puh. 040 593 6335. Lomaketta tilattaessa ilmoita, mihin käyttötarkoitukseen avustusta haetaan.

Hakuajan jälkeen hakemuksensa jättäneille ei voida myöntää avustusta silloinkaan, kun määrärahaa on jäänyt jäljelle.

3.3 Tehostettu palveluasuminen Palvelukoti Pauliinassa ja Aapelissa

Lisätietoja: Palveluasumisen vastaava Anne Niemiseltä, puh. 040 686 9788.

Tehostetun palveluasumisen palvelut ovat pysyvä tehostettu palveluasuminen, lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen ja tehostetun palveluasumisen tukipalvelut. Rautalammin kunnan omia tehostetun palveluasumisen yksiköitä ovat palvelukodit Aapeli ja Pauliina. Kunta ostaa asiakkailleen palveluasumista myös yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Tehostetun palveluasumisen maksut määritellään vuosittain perusturvalautakunnassa.

Pysyvä tehostettu palveluasuminen

Pysyvä tehostettu palveluasuminen on tarkoitettu paljon apua tarvitseville vanhuksille, jotka eivät selviydy kotihoidon turvin omassa kodissaan. Tehostettu palveluasuminen sisältää asumisen lisäksi myös ympärivuorokautisen hoivan ja huolenpidon. Asiakas on palveluasumisessa vuokrasuhteessa, jolloin hänellä on mahdollista hakea Kelan myöntämää asumistukea.

Tehostetussa palveluasumisessa tavoitteena on ikääntyvien turvallinen kodinomainen asuminen, itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen sekä laitossijoituksen välttäminen. Tehostetussa palveluasumisessa tuetaan päivittäisissä toiminnoissa selviämistä ja sosiaalista vuorovaikutusta.

Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen

Lisätietoja: Anne Niemiseltä, puh. 040 686 9788 tai Palvelukoti Pauliina, puh.040 178 4474.

Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen on tarkoitettu kotona asumisen tueksi. Lyhytaikainen tehostettu palveluasuminen tukee yksin kotona asuvia sekä omaishoitajien vapaa-päivien toteuttamista. Lyhytaikaista tehostettua palveluasumista voidaan käyttää myös tutkimukseen mennessä, terveydentilan ja lääkityksen seurantavaiheessa ja sairaalasta kotiin siirtymisen kuntouttavana jatkohoitopaikkana.

Lyhytaikaishoito on maksullista.

Tehostetun palveluasumisen tukipalvelut

Lisätietoja: Anne Niemiseltä, puh. 040 686 9788 tai Palvelukoti Pauliina, puh.040 178 4474.

Ateriapalvelu. Ateriapalvelut tuotetaan kunnan omana palveluna. Ruoka toimitetaan palveluasumisen yksiköihin kunnan Ravintokeskuksesta. Ateriapalvelun kustannukset asiakas maksaa itse.

Lääkepalvelu. Lääkehuolto toimii Rautalammin apteekin ylläpitämänä maksullisena annosjakeluna tai kunnan omana työnä palvelukodin henkilöstön jakamana.

Kuljetuspalvelu. Asiakkaalla on mahdollisuus hakea vammaispalvelulain tai sosiaali-huoltolain mukaista kuljetuspalvelua.

Pesulapalvelu. Pesulapalvelut asiakas voi ostaa Rautalammin Kokka-toiminnan (ent. työkeskus) pesulasta.

Siivouspalvelu. Asiakkaiden huoneiden perussiivouksen asiakas ostaa yksityiseltä palvelun tuottajalta tai omainen huolehtii siivouksesta.

Hyvinvointipalvelut. Asiakkaiden on mahdollista saada parturin-, hierojan- ja jalkahoitajan palvelut palveluasumiseen omalla kustannuksella.

Tehostettuun palveluasumiseen hakeutuminen

Lisätietoja: Anne Niemiseltä, puh. 040 686 9788.

Palveluasumisen hakemuksia saa kunnanvirastolta sekä kotihoidon ja vanhuspalvelujen työntekijöiltä.

Vanhustenhuollon sijoitustyöryhmä SAS (suunnitella, arvioida, sijoittaa) käsittelee uudet tehostetun palveluasumisen hakemukset ja valitsee uudet asiakkaat vapautuville tehostetun palveluasumisen ja perhehoidon paikoille.

Yksityiset hoito- ja palvelukodit

Rautalammin kunta ostaa tehostettua palveluasumista myös yksityisiltä palveluntuottajilta. Rautalammin kunnan alueella toimivat yksityiset palvelukodit

- Hoitokoti Willmar Oy
- Kierinniemen hoitokoti Oy/Hoitokoti Kyllikki
- Hoitokoti Hermanninranta Oy

Lisätietoja: Anne Niemiseltä, puh. 040 686 9788.

Tietoa yksityisistä hoito- ja palvelukodeista saa myös kunnan kotisivuilta www.rautalampi.fi kohdasta elinvoima ja työ -> yritykset-> Rautalammin yritysrekisteri, mistä valitaan terveys- ja sosiaalipalvelut.

3.4 Vanhusten perhehoito

Tällä hetkellä Rautalammissa ei ole vanhusten perhehoitoa. Mikäli olet kiinnostunut perustamaan vanhusten perhekodin, saat lisätietoja perusturvajohtajalta, puh. 040 514 8170.

4. TERVEYDENHUOLTOPALVELUT

4.1 Ajanvaraus vastaanotoille

Ajanvaraus alueittain: ma-pe klo 8-9 ja klo 12.30-13.30

Itäinen alue puh. 044 4131 256

Eteläinen alue puh. 044 4131 258

Omalääkärin tai omahoitajan vastaanotot Rautalammin terveysasemalla ma-to klo 8-15.30 ja pe klo 8-14.

INR-hoitajan vastaanotto:

ti-to klo 7.30-12, puh. 044 712 4338

Muistihoidajan vastaanotto, puh. 044 712 4345:

ma-to klo 7-15

pe klo 7-13

4.2 Ajanvaraus akuuttivastaanotolle

Arkisin ma-to klo 8-15.30 ja pe 8-14

Rautalammin terveysasemalta, puh. 044 4131 255

Iltaisin ma-to klo 16-20 ja pe 15-20 sekä viikonloppuisin ja pyhäpäivinä klo 8-18 Suonenjoen terveysasemalta, puh. 044 4131 216. Lääkäripäivystys arkisin klo 20-8 ja viikonloppuisin sekä pyhäpäivinä klo 18-8 Kuopion yhteispäivystyksestä, puh. 017 174 500.

Akuuttivastaanotto on tarkoitettu äkillisesti sairastuneille, jotka eivät voi odottaa normaalia ajanvarausvastaanottoa.

4.3 Laboratorio

Laboratorio kokeisiin mennessä ota mukaan kela kortti.

Rautalampi, laboratorion puh. 044 717 8844

Näytteenotto
ma-pe klo 7.30-10

Suonenjoki, laboratorion puh. 044 717 8841

Näytteenotto
ma-pe klo 7-14.30

On hyvä kysyä jo etukäteen tutkimukseen määränneeltä henkilöltä keneltä saa tulokset ja tarvitseeko varata uusi aika vastaanotolle tai puhelintunnille.

Laboratorionäytteitä varten voi myös varata ajan laboratorion ajanvarausaikana ma-pe klo 12-14 puh. 044 717 8888 tai www.islab.fi.

4.4 Mielenterveyspalvelut

Rautalammin mielenterveysneuvola, Sairaالاتie 1, 77700 Rautalampi
Ajanvaraus ma-pe klo 9-10, puh. 044 4131 250.

Rautalammin mielenterveysneuvola tarjoaa palveluja mielenterveyden ongelmassa ja elämäntilannekriiseissä.

Palvelut ovat maksuttomia ja luottamuksellisia.

4.5 Neuvola

Ikääntyville neuvolan tarjoamia palveluja ovat rokotukset, mm. influenssarokotukset.

Terveydenhoitaja, puh. 044 050 3572, soittoaika klo 12-13.

4.6 Suun terveydenhoidon palvelut

Hammashoitoloiden ajanvaraus ma-to 7.45-14, pe 7.45-12 puh. 044 4131 235.
Viikonloppuisin ja arkipyhinä hammaslääkäripäivystys Kuopiossa, soittoaika klo 9-10, puh. 017 186 611.

Kuntayhtymän hammashoitoloissa on kaikilla kuntalaisilla mahdollisuus saada perushammashoitoa, johon sisältyy muun muassa: suun ja hampaiden tarkistus, paikkaus- ja juurihoidot, proteettinen hoito, oikomishoito, hampaiden tukikudosten hoito ja ehkäisevä hoito sekä särkypäivystys arkipäivisin.

4.7 Fysioterapia/Apuvälinepalvelut

Asiakaspalvelu ja ajanvaraus:

ma-pe 12-13 fysioterapeutti, puh. 040 843 2106
Avoinna: ma-to klo 8-15.30 ja pe 8-13

Fysioterapian toiminnan tarkoituksena on edistää kuntalaisten toimintakykyä sekä itsehoitotaitoja fysioterapian keinoin yhteistyössä muiden yhteistyötahojen kanssa. Fysioterapian käyntimaksu on 11,50 €, apuvälinepalvelu on maksutonta.

Apuvälinepalvelut/Asunnonmuutostyön arviot

Apuvälinepalvelut sisältävät apuvälinetarpeen määrittelyn, lainauksen ja huoltotoimenpiteet. Asiakas voi saada apuvälineen pitkäaikaislainaan, jos hänellä on todettu pysyvä/ pitkäaikainen toimintakyvyn vajeus/heikkeneminen. Apuvälineen voi myös saada lyhytaikaiseen lainaan toimintakyvyn heikentyessä tilapäisesti. Asunnonmuutostyön arviot tehdään kotikäyntinä.

Yksilöllinen ohjaus ja -neuvonta

Yksilöllinen ohjaus- ja neuvontakäynti on fysioterapeutin vastaanotto, jossa asiakas saa fysioterapeuttisen tutkimisen perusteella ohjeita toimintakykynsä ylläpitämiseen ja parantamiseen. Tavoitteena on asiakkaan itsehoitotaitojen lisääntyminen ja motivoituminen oman kunnon hoitamiseen. Yksilölliselle ohjauskäynnille asiakas voi hakeutua myös ilman lääkärin lähetettä. Käyntikertoja 1-3.

Yksilö-/ryhmäterapia

Yksilö- ja/tai ryhmäterapiaa toteutetaan lääkärinläheteellä asiakkaan kuntoutussuunnitelman mukaisesti. Yksilöterapiaa voi saada henkilö, jonka toimintakyky on vian, vamman tai sairauden vuoksi heikentynyt pitkäaikaisesti tai pysyvästi. Yksilöterapiaa saavat myös leikkauksesta toipuvat 1-5 kertaa.

4.8 Terveyskeskuksen vuodeosasto

Suonenjoen osasto

Tiimit: Etelä, puh. 044 4131 291, pohjoinen, puh. 044 4131 292

Osastonsihtööri, puh. 044 050 3276

Vuodeosastohoitoa tarvitsevat potilaat hoidetaan Suonenjoen vuodeosastolla. Vuodehoitopaikat on tarkoitettu sairaanhoitoa tarvitseville, erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon tuleville sekä kuntoutusta ja saattohoitoa tarvitseville potilaille.

4.9 Potilasasiamies

Potilasasiamies Arja Kivari, puh. 044 718 3304, potilasasiamies@kuopio.fi.

Puhelinajat: ma-to klo 9 – 11.30.

Potilasasiamies toimii potilaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi.

Terveyskeskuksen potilasasiamies antaa neuvoja ja tietoja potilaan oikeuksista sekä avustaa tarvittaessa muistutuksen tekemisessä. Hän antaa potilaalle tietoa tämän oikeuksista ja auttaa tarvittaessa potilasta tekemään muistutuksen tai kantelun hoidosta tai korvaushakemuksen hoitovirheestä.

4.10 Asiakasmaksukatto

Asiakasmaksukattoasioissa lisätietoja saa terveyskeskuksesta.

Kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittäville potilas- ja asiakasmaksuille on säädetty maksukatto. Vastuu asiakasmaksukaton ylittymisen seuraamisesta kuuluu potilaalle.

Potilasmaksujen maksukatto vuonna 2018 -2019 on 683 € ja seurantajakso on kalenterivuosi. Jos maksukatto 683 € ylittyy kalenterivuoden aikana, ovat maksukaton sisältämät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun maksuttomia. Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään kuitenkin 22,50 € hoitopäivältä.

Alkuperäiset kuitit suoritetuista hoitomaksuista on hyvä säilyttää, sillä vapaakortin saamiseksi on pyydettäessä esitettävä alkuperäiset kuitit suoritetuista hoitomaksuista.

Maksukaton piirissä olevat maksut:

Terveydenhuollon maksut:

- Terveyskeskusmaksut
- Poliklinikkamaksut
- Kotona annetun erikoissairaanhoidon maksut
- Päiväkirurgisen hoidon maksut
- Sarjahoitomaksut
- Yksilökohtaisen fysioterapian maksut
- Yö- ja päivähoitomaksut
- Kuntoutus
- Lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksut
- Psykiatrian päiväsaalamaksut

Sosiaalihuollonmaksut:

- Lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksut
- Vammaiselle annettu kuntoutushoito tai kehitysvammaisten erityishuoltona annettu kuntoutus

Maksukaton ulkopuolelle jäävät maksut:

Terveydenhuollon maksut:

- Hammashuollon maksut
- Pitkäaikaisen laitoshoidon maksut
- Lääkärintodistus maksut
- Sairaankuljetus maksut
- Työterveyshuollon maksut
- Käyttämättä tai peruuttamatta jätetyistä palveluista aiheutuneet maksut
- Perhehoidon maksut
- Erikoismaksuluokan maksut
- Viivästyskorot ja perintäkulut

Sosiaalihuollon maksut:

- Kotipalvelu ja kotipalvelun tukipalvelumaksut
- Pitkäaikaisen laitospalvelun ja perhehoidon maksut
- Vanhusten päivätoimintamaksut
- Viivästyskorot ja perintäkulut

Muut maksukaton ulkopuolelle jäävät maksut

- Omaishoitajien lakisääteisen vapaan aikana järjestetyistä palveluista perittävät maksut
- Maksut, joiden perusteena on tapaturmavakuutuslain, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain, potilasvahinkolain tai niitä vastaavan lain perusteella korvattava hoito
- Maksut joiden maksamiseksi on myönnetty toimeentulotukea
- Asiakkaan/potilaan yksityiseltä palveluntuottajalta hankkimiensa palveluiden maksut.

5. SOSIAALIPALVELUT

5.1 Sosiaalityö

Sosiaalityöntekijät: Sanna Heikkinen, puh. 040 501 0703 ja Jukka Hirvonen, puh. 040 735 7973.

Sosiaalityöntekijöille varataan aika etukäteen.

Ikääntyvät voivat ottaa yhteyttä sosiaalityöntekijään elämän ongelmatilanteissa. Sosiaalityöntekijät neuvovat ja auttavat sosiaalipalveluiden ja etuuksien hakemisessa. Heidän kanssaan voi keskustella muun muassa asumiseen, toimeentuloon ja kotona selviytymiseen liittyvistä pulmista.

5.2 Ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki

Sosiaalityöntekijä Sanna Heikkinen, puh. 040 501 0703.

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä.

Toimeentulotukihakemus osoitetaan aina Kelalle, joka siirtää mahdollisen ehkäisevän tai täydentävän toimeentulotuen hakemuksen kuntaa.

Jos olet saanut Kelalta toimeentulotukipäätöksen, voit hakea ehkäisevää tai täydentävää toimeentulotukea myös suoraan kunnalta. Hakemukset toimitetaan Rautalammin kunnan perusturvaosastolle, Kuopiontie 11, 77700 Rautalampi.

5.3 Kuljetuspalvelu

Kuljetuspalvelupäätökset tekee sosiaalityöntekijä Sanna Heikkinen, puh. 040 501 0703.

Kuljetuspalvelua voidaan myöntää sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain perusteella.

Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua on määrärahojen puitteissa mahdollisuus saada henkilön, jolla on pitkäaikaisia liikkumisvaikeuksia siinä määrin, että julkisten kulkuneuvojen käyttö on vaikeutunut sekä hakijalle on myönnetty Kelan hoitotuki. Kuljetuspalvelujen myöntämiseen vaikuttavat henkilön ja hänen puolisonsa bruttotulot. Kuljetuksen omavastuuosuus on linja-auton alin kertamaksu.

Vammaispalvelulain perusteella kuljetuspalvelua voi saada vaikeavammaisen henkilö, jolla on kohtuuttomia vaikeuksia käyttää julkisia kulkuneuvoja.

Kuljetuspalvelua voi saada Rautalammilla ja naapurikuntien alueella:

- asiointi
- virkistysmatkoihin

Tuen saamisen edellytyksenä on lääkärinlausunto hakijan liikkumis- ja toimintakyvystä.

Matkasta maksettava omavastuuosuus on vähintään pienin linja-autolla matkustamisesta perittävän kertamaksun suuruinen. Terveystenhuoltomatkojen (esim. matkoja terveyskeskukseen, sairaalaan tai kuntoutukseen) korvaaminen kuuluu Kansaneläkelaitokselle.

5.4 Vammaispalvelut

Sosiaalityöntekijä Sanna Heikkinen, puh. 040 501 0703

Vammaispalvelulain mukaisesti kunta järjestää palveluja ja tukitoimia vammaiselle henkilölle, joka ei saa sopivia ja riittäviä palveluja ja etuuksia muun lain perusteella. Asunnon muutostöitä voi hakea sosiaalitoimen kautta, jos asumisessa on pitkäaikaisia vaikeuksia. Vammaispalvelulakiin perustuviin kodinmuutostöihin ei vaikuta, ikä, tulot tai varallisuus.

Vammaispalvelulain mukaiset palvelut:

- Kuljetuspalvelut
- Saattajapalvelut
- Palveluasuminen
- Sopeutumisvalmennus
- Taloudellinen tuki asunnon muutostöissä: ovien leventäminen, luiskien rakentaminen, WC- ja pesutilojen rakentamis- ja muutostyöt
- Apuvälineiden hankkiminen: tukikahvat, nostolaiteet ja hälytysjärjestelmät
- Henkilökohtaisen avustajan hakeminen

5.5 Päihdepalvelut

Päihdeongelmissa ota yhteys:

Kunnan sosiaalitoimen sosiaalityöntekijä Jukka Hirvonen, puh. 040 735 7973

Terveyskeskukseen, puh. 044 4131 255 ma-to klo 8-15.30 pe klo 8-14, akuuttivastaanotto

Suonenjoella arki iltaisin ma-to klo 16-20 ja pe 15-20, viikonloppuisin ja pyhinä klo 8-18.

Mielenterveysneuvolan ajanvaraukseen, puh. 044 4131 250.

Edellä mainituista paikoista neuvotaan ja ohjataan tarvittaessa jatkohoitoon.

Päihde- ja raittiustyöllä pyritään ehkäisemään ja vähentämään päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja. Päihdetyön tavoitteena on myös edistää päihteiden ongelmakäyttäjien ja heidän läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta.

AA-ryhmä kokoontuu sunnuntaisin Rautalammilla valtionvirastotalon alakerrassa klo 18, puh. 045 141 0040.

5.6 Sosiaaliasiamies

Sosiaaliasiamies Antero Nissinen
 Kuopion kaupunki, perusturva ja terveydenhuolto
 Tulliportinkatu 17 B 3. kerros, 70100 Kuopio
 Puh. 044 718 3308
antero.nissinen@kuopio.fi, www.kuopio.fi

Puhelinaika: ma-to klo 9-11.30

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista koskee sosiaalihuollon asiakkaan asemaa ja oikeuksia julkisissa ja yksityisissä palveluissa. Lain tarkoituksena on lisätä sosiaalitoimen asiakkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa samaansa palveluun. Jokaisessa kunnassa on nimetty sosiaaliasiamies.

Sosiaaliasiamies:

- Neuvoo asiakkaita asiakaslain soveltamisessa
- Tiedottaa asiakkaiden oikeuksista ja toimii asiakkaan aseman ja oikeuksien edistämiseksi
- Ei tee itse päätöksiä eikä voi muuttaa viranomaisten tekemiä päätöksiä.

6. KELAN ETUUDET

Yhteispalvelupiste, Rautalampi, Kuopiontie 11, puh. 050 527 5018 tai 040 164 2000
tarja.hamalainen@rautalampi.fi arkisin 9-15

Kela Suonenjoki

Palvelunumero **020 634 11**

Avoimna ma, ke, pe klo 9-12 ja 13-16

Sähköinen asiointi www.kela.fi

Osoite: Aionkatu 4, 77600 SUONENJOKI

6.1 Eläkkeensaajan asumistuki

Voit saada eläkkeensaajan asumistukea, kun olet pienituloinen ja saat eläkettä, joka oikeuttaa eläkkeensaajan asumistukeen.

Jos sinä ja puolisesi saatte molemmat eläkkeensaajan asumistukeen oikeuttavia eläkkeitä tai korvauksia, haette eläkkeensaajan asumistukea yhteisesti. Tällöin Kela maksaa tuen teille puoliksi. Jos olet naimisissa ja vain puolisesilläsi on oikeus eläkkeensaajan asumistukeen, Kela maksaa koko tuen hänelle. Kela voi maksaa tuen myös vuokranantajalle.

Eläkkeensaajan asumistuen määrään vaikuttavat monet asiat, joten sen arvioiminen voi olla vaikeaa.

Jos olet pienituloisen etkää ole oikeutettu eläkkeensaajan asumistukeen, voit hakea yleistä asumistukea. Jos samassa asunnossa asuu muita henkilöitä, jotka eivät ole oikeutettuja eläkkeensaajan asumistukeen, voit hakea yleistä asumistukea.

Asumistukea haetaan Kelan lomakkeella AE1. Hakemuksen voi tehdä verossa www.kela.fi, sen voi tulostaa samoilta sivuilta, kunnanviraston yhteispalvelupisteestä tai soittamalla palvelunumeroon **020 692 202** (ma-pe klo 8-18) tai Kelan toimistoista.

6.2 Hoitotuki eläkettä saavalle

Eläkettä saavan hoitotuki tukee pitkäaikaisesti sairaan tai vammaisen eläkkeensaajan selviytymistä jokapäiväisessä elämässä sekä hänen toimintakykynsä ylläpitämistä, kuntoutusta ja hoitoa. Tuki korvaa osin myös toimintakyvyn heikentymisestä aiheutuvia kustannuksia. Kela maksaa hoitotukea myös laitoshoidossa oleville.

Eläkettä saavan hoitotukea voi saada täytettyään 16 vuotta. Sen saaminen edellyttää, että asut Suomessa ja saat joko Suomesta tai ulkomailta:

- vanhuuseläkettä tai varhennettua vanhuuseläkettä kansaneläkkeenä tai työeläkkeenä
- työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutustukea
- leskeneläkettä ja ole yli 65-vuotias
- täyteen työkyvyttömyyteen perustuvaa lakisääteisen tapaturmavakuutuksen, liikennevakuutuksen, sotilasvammalain tai sotilastapaturmalain mukaista jatkuvaa eläkettä tai korvausta
- tai ulkomailta vastaavia etuuksia.

Et voi saada hoitotukea, jos saat pelkästään osatyökyvyttömyyseläkettä, osa-aikaeläkettä tai työttömyyseläkettä.

Voit saada hoitotukea, jos toimintakykysi voidaan arvioida olevan sairauden tai vammaisuuden vuoksi heikentynyt yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan.

Eläkettä saavan hoitotuki maksetaan kolmeen ryhmään porrastettuna avuntarpeen, ohjauksen ja valvonnan tarpeen sekä erityiskustannusten määrän perusteella. Toimintakyvyn heikentymisellä ei tarkoiteta työkyvyn heikentymistä. Pelkkä avuntarve esimerkiksi kotitiloustöissä tai asioiden hoidossa ei oikeuta hoitotukeen.

Hoitotuen määrä

- Perushoitotuki 70,52 €/kk
- Korotettu hoitotuki 153,63 €/kk
- Ylin hoitotuki 324,85 €/kk

Eläkettä saavan hoitotukea haetaan lomakkeella EV256. Sitä voi hakea sähköisesti www.kela.fi, kun omistaa verkkopankkitunnukset. Lomakkeita voi myös tulostaa Kelan internet-sivuilta www.kela.fi, kunnanviraston yhteispalvelupisteestä tai pyytää lähettä-

mään soittamalla palvelunumeroon 020 692 202 (arkisin klo 8-18) tai Kelan toimistoista. Voit valtuuttaa toisen henkilön asioimaan puolestasi, jos sinun on itse hankala hoitaa Kela-asioitasi.

6.3 Kelan järjestämä kuntoutus yli 65- vuotiaille

Kelan kuntoutuksena järjestetään pienimuotoisesti kuntoutumis- ja sopeutumisvalmennuskursseja yli 65-vuotiaille ja muille työelämästä poissa oleville henkilöille. Kuntoutuksen tavoitteena on auttaa selviytymään arjesta paremmin sairaudesta tai vammasta huolimatta. Lisätietoja kursseista Kelan sivuilta kohdasta ”kuntoutuskurssihaku”, Kelan toimistoista tai yhteispalvelupisteestä.

6.4 Matkakulujen korvaukset

Kela korvaa sairauden ja kuntoutuksen vuoksi tehtyjen matkojen kuluja. Kela korvaa matkoista sen osuuden, joka ylittää 25 € yhteen suuntaan. Kun itse maksamasi osuudet ylittävät 300 € (vuonna 2018), Kela maksaa ylittävän osan kokonaan. Oman auton käytöstä Kela voi omavastuuosuuden jälkeen korvata 0,20 €/km. Yöpymisraha on enintään 20,18 €/yö.

Jos tilaat taksin muualta kuin Kelan antamasta numerosta, sinun täytyy maksaa matkan koko hinta ja hakea korvausta jälkikäteen Kelasta. Omavastuuosuutesi yhteen suuntaan tehdystä matkasta on tällöin 50,00 euroa (vuonna 2017). Tämä omavastuuosuus ei kerrytä vuotuista omavastuuosuutta. Korotettu omavastuuosuus peritään, vaikka vuotuinen omavastuuosuutesi olisi täyttynyt.

6.5 Yksityisten sairaanhoitokulujen korvaaminen

Sairausvakuutus korvaa osan yksityisen sairaanhoidon kuluista. Korvausta voi hakea yksityislääkärin palkkioista sekä yksityislääkärin ja hammaslääkärin määräämän tutkimuksen ja hoidon kustannuksista. Veteraanit saavat korvausta myös hammaslääkärin proteettisen työn kustannuksista.

6.6 Kelakorvausten hakeminen

Yleensä saat Kela-korvauksen jo hoitopaikassa näyttämällä Kela-korttisi. Korvaus vähennetään silloin suoraan laskusta. Jos et saa korvausta suoraan, voit hakea sen 6 kuukauden kuluessa Kelasta.

6.7 Lääkekorvaus

Saat korvausta lääkärin tai hammaslääkärin määräämistä lääkkeistä, kliinisistä ravintovalmisteista ja perusvoiteista, jotka on määrätty lääkemääräyksellä sairautesi hoitoon.

Lääkkeiden hintalautakunta päättää, mitkä lääkevalmisteet kuuluvat korvauksen piiriin. Kela korvaa lääkärin määräämien lääkkeiden hinnasta joko 35 %, 65 % tai 100 %. Vaikka korvaus on 100 %, maksat 3 €/lääke.

Kelakortin esittämällä asiakas saa yleensä perus- tai erityiskorvauksen suoraan apteekin välityksellä. Kun asiakkaan ns. lääkekatto eli vuotuinen omavastuuosuus (612,62 € v. 2015) ylittyy, asiakkaalla on oikeus lisäkorvaukseen. Tällöin maksat vain 1,50 € jokaisesta korvattavasta lääkkeestä. Lääkekattoon lasketaan mukaan vain viitehinnan mukainen osuus.

Saat Kelasta lisäkorvausoikeuden täyttymisestä ilmoituksen. Kun täytät tämän ilmoituksen apteekissa, saat lisäkorvauksen jo lääkettä ostaessasi.

7. ERITYISPALVELUT

7.1 Edunvalvontavaltuus

Itä-Suomen maistraatin, Kuopion yksikön puhelinnumerot edunvalvonta-asioissa ovat: 029 553 8141 tai 029 553 8162.

Tarvittavat lomakkeet saa osoitteesta www.maistraatti.fi tai tilaamalla maistraatista, osoite: PL 1348, 70101 Kuopio, käyntiosoite: Puistokatu 29.

Edunvalvontavaltuutuksella henkilö voi itse etukäteen järjestää asioidensa hoidon sen varalta, että hän myöhemmin tulee kykenemättömäksi hoitamaan asioitaan esimerkiksi sairauden tai heikentyneen terveydentilan vuoksi. Edunvalvontavaltuutuksen tekemällä voi varmistaa, että mahdollisen toimintakyvyttömyyden kohdatessa hänen asioitaan hoitaa hänen itse valitsemansa uskottu henkilö.

Valtuuttaja määrittelee itse ne asiat, jotka valtuutus kattaa. Hän voi oikeuttaa toisen henkilön edustamaan itseään sekä taloudellisissa asioissa että henkilöään koskevissa asioissa, kuten esimerkiksi terveydenhoidossa.

Edunvalvontavaltuus tehdään kirjallisesti testamentin tapaan. Kahden esteettömän todistajan on oltava samanaikaisesti läsnä, kun valtuuttaja allekirjoittaa valtuutuksen. Lähiomainen ei voi toimia todistajana. Allekirjoitettu edunvalvontavaltuus luovutetaan valtuutetun haltuun. Edunvalvontavaltuutuksen laatimisessa voi olla hyvä pyytää oikeudellista apua oikeusaputoimistosta tai asianajajalta. Valtuus tulee voimaan, kun maistraatti on vahvistanut sen. Valtuutetun tulee esittää edunvalvontavaltuutuksesta maistraatille alkuperäinen kappale sekä lääkärilausunto, joka todistaa, että valtuutuksen antanut henkilö on tullut kyvyttömäksi hoitamaan asioitaan, joita valtuutus koskee. Maistraatti valvoo valtuutetun toimintaa.

Apua valtuutuksen tekemiseen saa esim. oikeusaputoimistoista, pankeista ja asianajajilta. Lisätietoja: <http://www.om.fi/Etusivu/Julkaisut/Esitteet/Edunvalvontavaltuus>

7.2 Holhoustoimen edunvalvontapalvelu

Itä-Suomen maistraatin, Kuopion yksikön puhelinnumerot edunvalvonta-asioissa ovat: 029 553 8141 tai 029 553 8162

Tarvittavat lomakkeet saa osoitteesta www.maistraatti.fi tai tilaamalla maistraatista, osoite: PL 1348, 70101 Kuopio, käyntiosoite: Puistokatu 29

Maistraatti neuvoo ja opastaa kaikissa edunvalvontaan liittyvissä asioissa.

Edunvalvontapalveluilla pyritään auttamaan henkilöitä, jotka eivät itse kykene huolehti-
maan taloudellisista asioistaan. Edunvalvoja voi olla tarpeen, kun esimerkiksi vaikea sai-
raus tai korkea ikä ovat heikentäneet kykyjä niin, ettei itse kykene valvomaan etujaan tai
hoitamaan asioitaan. Henkilö, joka huomaa oman tilanteensa heikentyneen siten, että
edunvalvojan tuki ja apu on tarpeen, voi saada itselleen edunvalvojan tekemällä kirjallisen
hakemuksen maistraatille. Edunvalvonta-asiaa varten tarvitaan aina lääkärinlausunto, jon-
ka voi hankkia itse tai maistraatti hankkii sen viran puolesta. Ilmoituksen edunvalvonnan
tarpeesta voi apua tarvitsevan ohella laatia myös muu läheinen tai viranomainen. Hake-
mus ja ilmoituslomakkeita saa osoitteesta www.maistraatti.fi.

Maistraatti tai käräjäoikeus tekee päätöksen edunvalvonnasta. Edunvalvoja on päämie-
hensä luottohenkilö. Edunvalvoja puolustaa päämiehen etuja ja edustaa tätä asioissa, jot-
ka on määrätty hänen hoidettavakseen, mm. omaisuuden hoito. Edunvalvojan tehtävän
sisällöstä päättää maistraatti tai käräjäoikeus. Edunvalvoja on tilivelvollinen maistraatille
kaikissa toimissaan. Käräjäoikeus tai maistraatti lakkauttaa hakemuksesta edunvalvojan
tehtävän, jos edunvalvonnan tarvetta ei enää ole. Edunvalvojaksi voidaan määrätä tehtä-
vään sopiva henkilö, jolla on riittävä taito ja kokemus. Edunvalvojaksi määrätään usein
yleinen edunvalvoja, joka hoitaa edunvalvojan tehtäviä virkansa puolesta.

7.3 Talous- ja velkaneuvonta

Käyntiosoite: Savilahdentie 6 B, 2.krs (Tietoteknia)

Postiosoite: Savilahdentie 6 L 51, 70210 Kuopio, Faksi 017 182 193, s-posti etunimi.sukunimi@kuopio.fi, www-sivut: talous- ja velkaneuvonta Kuopio

Talous- ja velkaneuvontalakimies Antero Nieminen, puh. 044 718 2710 ja talous- ja velka-
neuvojat Sirkka-Liisa Simonen, puh. 044 718 2709 ja Heikki Savolainen, puh. 044 718
2707.

Talous- ja velkaneuvonta on asiakkaalle maksutonta. Talous- ja velkaneuvonnassa:

- antaa tietoa ja neuvontaa yksityishenkilöille talouden ja velkojen hoidosta
- avustaa taloudenpidon suunnittelussa
- selvittää velallisen talouteen liittyvien ongelmien ratkaisumahdollisuuksia
- avustaa velallista velkojen kanssa käytävissä sovintoneuvotteluissa
- avustaa velkajärjestelylain mukaisten hakemusten laatimisessa tuomioistuimeen
- avustaa Takuu-Säätiön takaaman järjestelylainan hakemisessa
- neuvoo ja avustaa velallista koko maksuohjelman ajan maksuohjelman hoitamisessa
- ohjaa asiakasta tarvittaessa hakemaan oikeudellista tai muuta tarvittavaa apua

Puhelinneuvonnan ja ajanvarauksen yhteydessä kartoitetaan asiakkaan perustilanne. Asi-
akkaalle varataan aika ja lähetetään tarvittavat esitteet ja ohjeet. Lähtökohtana on asiak-
kaan oman toiminnan ja päätöksenteon tukeminen.

7.4 Oikeusaputoiminta

Pohjois-Savon oikeusaputoimisto, Suonenjoen toimipaikka
 Olavi Leskisen katu 12, 77600 Suonenjoki
 Avoinna arkisin klo 9-15
 Ajanvaraus, puh. 029 56 61060 tai 050 406 4563
 Faksi: 029 56 61062, sähköposti: pohjois-savo.oikapu@oikeus.fi

Valtion oikeusaputoimistoissa annetaan oikeusapuun oikeutetuille kaikenlaisia asianajopalveluja. Asiakkaita neuvotaan mm. eläke-, perintö-, kiinteistö- ja vuokra- ym. oikeudellisissa asioissa. Lisäksi laaditaan tarvittavia asiakirjoja, kuten valituksia, testamentteja, perukirjoja, perinnönjakosopimuksia, kauppa- ja lahjakirjoja jne. Asiakkaita edustetaan käräjä- ym. oikeuksissa.

Asianajotehtäviä suorittaessaan oikeusaputoimistojen julkiset oikeusavustajat ovat itsenäisiä ja riippumattomia. Oikeudellista neuvontaa ei annata puhelimitse eikä sähköpostitse.

7.5 Verotusasiat

Pohjois-Savon verotoimisto
 Tulliportinkatu 35, PL 1094, 70111 Kuopio
 Puhelin 020 612 000
 Faksi 020 613 6754
www.vero.fi

Avoinna ma-pe klo 9-16.15
 Kesäaukiolo 1.6.-31.8. ma-pe klo 9-15
 Asiakirjojen vastaanotto: ma-pe klo 8-16.15

Kotitalousvähennys

Kun ostat palveluja kotiin tai vapaa-ajan asunnolle, voit vähentää osan kuluista verotuksessasi kotitalousvähennyksenä. Saat vähennystä tavanomaisesta kotitalous-, hoiva- tai hoitotyöstä sekä kunnossapito- ja perusparannustyöstä.

Työ voi olla esimerkiksi asunnon siivousta, ruuanlaittoa, haravointia ja muuta puhtaanapitotyötä, kodin vaatehuoltoa, puutarhatöitä, ruohonleikkuuta ja pensasaidan leikkaamista, puiden kaatoa tai oksien karsintaa, lumitöitä, tuholaiistorjuntaa, uusien huonekalujen kokoamista, sälekaihtimen asennusta, sairaiden, vammaisten ja vanhusten hoitoa kotona, kukkien kastelua, television, digiboksin, dvd-soittimen ja tietokoneen asennus- ja opastustyötä tai ns. ammattijärjestäjän työtä, jonka tarkoituksena on auttaa luopumaan turhasta tavarasta ja järjestää jäljelle jääneet tärkeät esineet ja paperit.

Lisäksi vähennystä saa asunnon kunnossapitoon ja perusparannustyöhön esimerkiksi ulko- ja sisämaalaukseen, tapetointiin, lattiapintojen korjaukseen tai uusimiseen, pesuhuoneen tai saunan sekä keittiökaappien asennukseen sekä antennin asennukseen ja huoltoon, asunnon kuntotarkastukseen, turvalukon asentamiseen, lämmitysjärjestelmän uusimiseen, ilmalämpöpumpun asentamiseen ja ilmanvaihtolaitteiden huoltoon, omakotitalon

jätevesijärjestelmän, vesijohtojen, sähköistyksen, valaistuksen ja tietoverkkojen kunnostus- ja perusparannustyöhön, piha-alueen laatoitukseen ja asfaltointiin, kaivon rakentamiseen, piha-tien uudistamiseen, täydentävien lämmittämättömien rakennelmien (patio, terrassi, valokatos tai laiturii) rakentamiseen, lasittamiseen tai purkamiseen sekä aidan rakentamiseen ja kunnostukseen.

Vähennystä ei saa, jos työn suorittava yritys tai yrittäjä ei kuulu ennakkoperintärekisteriin tai jos samaa työtä varten on saatu jotakin tukea, kuten omaishoidon tukea, korjausavustusta tai palveluseteli. Kampaajan, parturin, kosmetologin, jalkahoitajan, hierojan, ravintovalmentajan, henkilökohtaisen kunto-ohjaajan ja terapiapalveluiden toteuttajien palvelut ja muut vastaavat palvelut eivät oikeuta vähennykseen. Vähennystä ei voi saada myöskään turvapalveluihin palvelutalossa, nuohouksesta, hälytys- ja turvajärjestelmien asennuksesta, tyhjillään olevan asunnon remonttiin kun asuntoa ei remontin jälkeen oteta käyttöön tai piha-alueen ulkopuolisiin töihin (esim. johto-, kaapeli- tai putkitöihin).

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä on 2.400 € /henkilö/vuosi, omavastuu on 100,00 €/kalenterivuosi. Kotitalousvähennys ei ole nimestään huolimatta kotitalouskohtainen, vaan henkilökohtainen vähennys. Siten molemmat puoliset voivat hakea vähennyksen erikseen, jos heillä on riittävästi vähennyskelpoisia kustannuksia. Vähennyksen voi saada myös työstä, joka on tehty verovelvollisen ja hänen puolisonsa tai edesmenneen puolison vanhempien käyttämässä asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa. Henkilön on kuitenkin maksettava itse kustannukset, jos hän haluaa vähennykset omaan verotukseensa.

Kotitalousvähennys pitää hakea itse veroilmoitusta tehtäessä. Teetetyt työt ja maksetut työkorvaukset tai palkat ja palkan sivukulut tulee ilmoittaa esitäytetyssä veroilmoituksessa, liitelomakkeessa. Verottaja tekee vähennyksen suoraan verosta ja työn teettäjä saa hyödyn veronpalautuksena tai pienempänä jäännösverona. Työn teettäjä voi myös hakea verottajalta maksun suorittamisvuonna etukäteen muutosta ennakonpidätysprosenttiinsa. Tässäkin tapauksessa teetetyt työt ja maksetut työkorvaukset tai palkat ja palkan sivukulut tulee selvittää liitelomakkeella.

Veronmaksukyvyyn alentumisvähennys

Ansiotuloista tehtävä harkinnanvarainen vähennys, joka voidaan myöntää sillä perusteella, että verovelvollisen veronmaksukyky on verovelvollisen ja hänen perheensä tulot ja varat huomioon ottaen erityisestä syystä olennaisesti heikentynyt. Erityisiä syitä voivat olla esim. elatusvelvollisuus, kehitysvammaisen lapsen kotihoito tai sairaus. Vähennys voi olla enintään 1.400 € (v. 2015) puhtaasta ansiotulosta.

Yksinomaan sairaudesta johtuneiden kustannusten perusteella verovelvollisen veronmaksukyvyyn voidaan katsoa olennaisesti alentuneen vain, jos hänen ja hänen perheenjäsentensä yhteenlaskettujen sairauskustannusten määrä verovuonna on vähintään 700 € ja samalla vähintään 10 % verovelvollisen puhtaisten pääomatulojen ja ansiotulojen yhteismäärästä. Perheenjäseninä pidetään verovelvollisen puolisoa ja alaikäisiä lapsia.

Poikkeuksellisen suuria sairauskuluja pidetään laissa tarkoitettuna erityisenä syynä harkittaessa sitä, onko verovelvollisen veronmaksukyky olennaisesti alentunut. Kustannukset sokeritaudin, keliakian tai muun sairauden edellyttämästä ruokavaliosta voivat myös olla perusteena vähennyksen myöntämiselle. Vaikka 700 €:n raja ja 10 %:n sääntö täytyisivät, vähennyksen myöntämistä harkittaessa otetaan kuitenkin aina ensin huomioon verovelvollisen ja hänen perheensä käytettävissä olevat yhteiset tulot sekä varallisuus.

Invalidivähennys

Kun invalidivähennys on myönnetty, sitä ei tarvitse uudelleen hakea, vähennys huomioidaan verotuksessa automaattisesti. Invalidivähennyksen voi saada takautuvasti viideltä vuodelta, tekemällä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Jos verovelvollisen invaliditeetin haitta-aste on verovuoden aikana suurentunut, invalidivähennys myönnetään verovuoden lopun haitta-asteen mukaan.

Vammaisuuden perusteella verotuksessa voi saada invalidivähennyksen. Invalidivähennykseen on oikeus henkilöllä, jolla on sairaudesta, viasta tai vammasta aiheutunut pysyvä haitta-aste vähintään 30 %. Täyden invalidivähennyksen (440 € v. 2015) saa henkilö, jonka haitta-aste on 100 %. Jos haitta-aste on pienempi, invalidivähennys on haitta-asteen mukainen prosenttimäärä täydestä vähennyksestä.

Ensimmäistä kertaa invalidivähennystä haetaan toimittamalla verotoimistoon lääkärinlausunto. Lääkäriltä pyydetään B-todistus, jossa todetaan pysyvä haitta-aste, vähintään 30 % sekä haitan alkamisajankohta. Ensimmäisen vähennykerran jälkeen verottaja tekee vähennyksen viran puolesta. Täyttä työkyvyttömyyseläkettä saavan henkilön haitta-asteeksi katsotaan 100 % ja osaeläkettä saavan 50 % ilman eri selvitystä.

<http://www.vero.fi/Verohallinto>

<http://www.veronmaksajat.fi/>

7.6 Kuluttajaneuvonta

Kuluttajaneuvontaa saa:

- Kuluttajaneuvonnasta, puh. 029 553 6901 arkisin klo 9-15
- www.kuluttajaneuvonta.fi

7.7 Puhelinmyynnin kieltö

Puhelinmyynnin voi kieltää 3 vuodeksi kerrallaan ilmoittamalla siitä Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitolle Robinson-palveluun. Kieltojen välittämiseen liittyvien järjestelyiden vuoksi kieltö tulee voimaan viimeistään kuukauden kuluessa ilmoituksesta.

Rekisteriin ilmoitaudutaan soittamalla numeroon 0600 13404 ma-pe klo 8-18 (puhelun hinta 0,39 €/min +pvm). Rajoituksen voi tehdä vain sellaisen puhelinliittymän osalta, jonka liittämäsopimuksen on tehnyt itse. Ilmoitus on tehtävä henkilökohtaisesti.

Puhelinmyyntiä koskevat samat periaatteet kuin mainospostia eli yrityksellä on oikeus soittaa markkinointipuheluita kuluttajalle, ellei tämä kiellä sitä.

Lisätietoja: <http://www.kuluttajavirasto.fi>

7.8 Vammaisen pysäköintilupa

Lisätietoja: Suonenjoen poliisiasema, lupapalvelut ma-pe klo 9-12 ja 13-16, Herralantie 1 C, 77600 Suonenjoki, puh. 029 541 5260

Tieliikennelain mukaan poliisi voi myöntää vaikeasti vammaiselle henkilölle tai vaikeasti vammaisen henkilön kuljettamista varten pysäköintiluvan. Vuonna 2001 käyttöön otettu

uusi vammaisen pysäköintilupa on muovilaminoitu kortti, joka sisältää luvanhaltijan nimen, valokuvan ja myöntämistä koskevat tiedot sekä Euroopan unionin tunnuksen.

Aikaisemmasta poiketen pysäköintilupa ei enää ole ajoneuvokohtainen. Uusi pysäköintilupa kelpaa kaikissa Euroopan Unionin jäsenvaltioissa. Lupa on maksettava hakemusta jättäessä.

Pysäköintilupaa haettaessa on oltava mukana:

- 2 valokuvaa (mieluiten mustavalkoisia)
- Pysäköintilupahakemus täytettynä
- Lääkärintodistus sairauden, vian tai vamman laadusta ja vaikeusasteesta
- Hakemuksen voi tilata Suonenjoen poliisin lupapalvelusta, puh. 071 875 5970.
- Hakemus löytyy myös internetistä seuraavasta osoitteesta
<http://www.poliisi.fi/>

Vammaisen pysäköintilupa myönnetään ensisijassa vammaiselle itselleen, vaikka hän ei itse kuljettaisikaan ajoneuvoa. Pysäköintilupa on voimassa enintään kymmenen vuotta tai jos vamma on tilapäinen, vamman todennäköisen kestoajan.

8. SOTAINVALIDIEN PALVELUT

Rautalammin kunnassa sotainvalideille järjestetään kotiapupalvelut joko kunnan omana tai ostopalveluina.

Lisätietoja: Kotihoidon vastaava, puh. 040 178 7018

Ateriapalvelu. Ateriapalvelua saa ravintokeskukselta.

Lisätietoja: Kotihoidon vastaava, puh. 040 178 7018

Kuljetuspalvelut. Kulkemisen helpottamiseksi matkakustannuksia katsotaan samoin perustein kuin sosiaalihuoltolain mukaisissa kuljetuspalveluissa 8 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, mutta ilman tulorajoitusta.

Lisätietoja: Kotihoidon vastaava, puh. 040 178 7018

Pesulapalvelut. Sotainvalidit voivat käyttää korvauksetta kunnan työkeskuksen pesulapalveluja enintään 40 € edestä kuukaudessa.

Lisätietoja: Kotihoidon vastaava, puh. 040 178 7018

Neuvontapalvelua toteutetaan Pohjois-Savon sotainvalidipiirin alueella. Tarkoituksena on neuvoa ja auttaa sotainvalideja, heidän puolisoita ja leskiä ratkaisemaan oma elämäntilanteensa siten, että he voisivat selviytyä kotonaan mahdollisimman pitkään.

Tehtävänä on pitää sotilasvammalain mukainen korvausturva ajan tasalla sekä avustaa tarvittavien sosiaali- ja terveyshuollon palveluiden järjestämisessä. Tämä tapahtuu yhteistyössä sotainvalidien, omaisten, sotainvalidiosastojen ja paikkakunnan viranomaisten kanssa. Neuvontapalvelu on luottamuksellista ja maksutonta.

Työntekijät tavoittaa puhelimitse puh. 017 261 1747.

Valtionkonttori korvaa sotilasvammalain nojalla kunnille ja kuntayhtymille sotainvalideille järjestettyjä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Korvattavia sosiaalihuollon palveluja

ovat kuntouttava lyhytaikainen laitoshoido ja pitkäaikainen laitoshoido vanhainkodeissa, asumispalvelut ja kotipalvelut, kuten kodinhoitoapu, tukipalvelut ja omaishoidon tuki.

Rautalammillä toimii paikallisyhdistyksenä Rautalammin Sotainvalidit ry. Yhdistys ilmoittaa toiminnastaan Sisä-Savon lehden seurapalstalla.

Tarvittaessa tietoja saa:

Sotainvalidien Veljesliiton Pohjois-Savon piiri ry:n toimistosta
Sepänkatu 4, 70100 Kuopio, puh. 017 261 1747

9. VETERAANIPALVELUT

9.1 Veteraanikuntoutus

Rintamasotilas-, rintamapalvelus- tai rintamatunnuksen omistava veteraani voi hakea veteraanikuntoutusta. Sotainvalidien kuntoutuksen järjestää Valtiokonttori.

Varatkaa aika omalääkärillenne terveyskeskukseen. Kuntoutustarpeenne perusteella omalääkäri tekee kuntoutussuosituksen. Teidän tulee myös täyttää kuntoutushakemus. Hakemuslomakkeita saa terveysasemalta tai veteraanijärjestöjen toimistoista.

Kaikille kuntoutusta hakeville järjestetään sopiva kuntoutusmuoto. Kuntoutuksen sisältö ja vaativuus riippuvat terveydentilastanne ja kuntoutustarpeestanne. Kuntoutusmuotoja ovat muun muassa ryhmäkuntoutus, yksilöllinen kuntoutus, päivä kuntoutus ja laitospääntoutus.

Jos veteraanilla on huomattavat toimintakyvyn ongelmat, jotka vaativat puolison mukanaoloa kuntoutuksen aikana, voi puoliso hakea kuntoutusjaksolle samanaikaisesti enintään 14 vrk ajaksi. Jalkojen hoito kuuluu veteraanien avokuntoutukseen sitä pyydetessä.

9.2 Sotaveteraanien avustustoiminta

Sotaveteraaniliitto tukee veteraaneja, heidän puolisoitaan sekä leskiä kotona asumisessa. Edellytyksenä on Rautalammin Sotaveteraanit ry:n jäsenyys. Tulorajat avustuksen saamiselle 2015 on yksinäiselle noin 1.200 € ja perheelliselle 1.900-2.000 € bruttotulo kuukaudessa. Avustus on kertaluontoinen ja suositellaan haettavaksi joka toinen vuosi. Keskeisimmät avustuskohteet ovat: sairaala, lääke-, lääkäri- ja sairaankuljetusten omavastuuosuudet, silmälasit ja apuvälineet, joita ei saada kunnan lainaamana. Kotisairaanhoidon maksut (kotipalvelumaksu ei kuulu avustuskohteisiin).

Kodin muutostyöt: Pohjois-Savon korjausneuvoja Pentti Heikkinen, puh. 040 037 1586.

Avustusten hakemisessa auttaa Rautalammin Sotaveteraanien sosiaaliasiahenkilö Asta Lyyra, puh.040 524 3770, Jyväskylätie 6, 77700 Rautalampi, [lyyra.asta.@gmail.com](mailto:lyyra.asta@gmail.com)

9.3 Sotaveteraanien sosiaalineuvoja

Sotaveteraanien asioissa lisätietoja antaa:

Pohjois-Savon Sotaveteraanipiiri ry:n sosiaalineuvoja Riitta Huittinen, Kuninkaankatu 36 A 9, 70100 Kuopio, puh. 040 537 0031, riitta.huittinen@pp.inet.fi

9.4 Rautalammin Sotaveteraanit

Rautalammilla toimii Rautalammin Sotaveteraanit. Toiminnasta ilmoitetaan Sisä-Savon lehden seurapalstalla. Puheenjohtaja on Urho Karhu, Koskeloniementie 61, 77930 Kerkonjoensuu, puh. 040 771 8028.

9.5 Rintamaveteraaneille kotiin vietävät kunnalliset avopalvelut

Avopalvelumäärärahaa voidaan käyttää sosiaalihuoltolain mukaiseen kotipalvelun antamiseen sen tarpeessa oleville veteraaneille. Rintamaveteraanilla tulee olla R-tunnus palvelujen järjestämiseksi.

Kotiin vietävinä palveluina voivat tulla kyseeseen esim. kodinhoidollinen apu, ateriapalvelu, pyykkipalvelu, siivousapu. Määrärahan käyttöön sovelletaan sosiaalihuoltolain mukaista tarveharkintaa, kuitenkin niin, että rintamaveteraanin tuloja ei tarvitse selvittää, vaan palvelun tarve on ratkaiseva. Tavoitteena on tukea monipuolisesti veteraanin kotona selviytymistä.

Määrärahan suuruus ilmoitetaan vuosittain Valtionkonttorilta.

Rintamaveteraanien kuntoutusta ja kotiin vietäviä kunnallisia avopalveluja koskeva ohjekirje löytyy Valtionkonttorin kotisivuilta osoitteesta: <http://www.valtionkonttori.fi/kansalaisille> ja yhteisöille/korvaukset ja etuisuudet/Sotainvalidien ja rintamaveteraanien etuudet/rintamaveteraanien ja erityisryhmien etuudet.

Tarkempia tietoja määrärahan käytöstä saa kotihoidon vastaavalta, puh. 040 178 7018.

10. VAMMAIS- JA VANHUSNEUVOSTO

Rautalammilla toimii vammais- ja vanhusneuvosto, jonka tehtävänä on edistää viranomaisten, vammaisten ja ikäihmisten sekä heidän järjestöjensä yhteistoimintaa sekä edesauttaa osallistumista ja vaikuttamista kunnalliseen päätöksentekoon. Vammais- ja vanhusneuvosto seuraa vammaisten ja ikäihmisten näkökulmasta kunnan päätöksentekoa erityisesti heille tarkoitettujen palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien järjestämiseksi sekä niiden saatavuuden parantamiseksi.

Eläkeläisten maksuton kuntosalivuoro on keskiviikkoisin klo 14-16.30 Matti Lohen koulun kuntosalilla. Eläkeläiset voivat käydä kuntosalilla ilmaiseksi uimahallin aukioloaikojen mukaan.

Vammais- ja vanhusneuvoston puheenjohtaja on Helvi Sulkuvesi, puh. 044 262 2386 ja varapuheenjohtaja on Uolevi Ruhanen, puh. 045 258 8362.

11. LIIKUNTA-, KULTTUURI- JA OPINTOTOIMINTA

11.1 Liikuntapalvelut

Rautalammin kunnan ylläpitämät liikuntapaikat ovat monipuoliset ja soveltuvat kaiken ikäisten käyttöön.

Ulkoliikunta-alueet/Lenkkeily, hiihto, sauvakävely/kävely:

Latsinmäen ulkoilualueelta löytyy kuntopolku, josta osa on valaistua. Kuntopolku vaihtelevan maastonsa vuoksi tarjoaa hyvän mahdollisuuden mm. sauvakävelyyn. Latsinmäellä sijaitsee myös frisbeegolf-rata. Talvisin alueella on hiihtoladut. Tasaisen maan ladut ja jääladut ajetaan heti lumi- ja jäätilanteen niin sallissa. Hyviä lähtöpaikkoja ovat Pitkälahden ranta tai Matti Lohen koulun piha.

Sisäliikunta/Uiminen, vesijuoksu, vesijumpat, kuntosali, jumpat:

Uimahallin yhteydessä olevalle kuntosalille pääsee kertamaksulla alla olevien uimahallin aikataulujen mukaisesti. Muina aikoina tulee asiakkaalla olla oma maksettu avain lukion sekä uimahallin yhteydessä olevalle kuntosalille. Avaimia kuntosaleille voi lunastaa kunnanviraston neuvonnasta. Lisäksi vammais- ja vanhusneuvosto pitää viikoittain Matti Lohen koulun kuntosalilla eläkeläisille ohjattua kuntosalia.

Uimahalli on avoinna pääasiassa arki-iltaisina. Uimahallilla on omia vuoroja eläkeläisille, yleisilläkin vuoroilla ratoja varataan aina vesijuoksuun ja kuntouintiin tarpeen mukaan. Uimahallin yhteydessä talviaikaan on avantouintimahdollisuus.

Lisäksi Sisä-Savon kansalaisopisto järjestää monipuolisesti liikunnanohjausta, jonka ohjelma kannattaa tarkistaa vuosittain ilmestyvästä kansalaisopiston opinto-oppaasta.

Vapaa-ajansihteeri antaa mielellään lisätietoja kunnan liikuntapaikoista ja -palveluista: puh. 040 576 5952, minna.laitinen@rautalampi.fi, [www.rautalampi.fi/Liikunta- ja nuorisotoimi](http://www.rautalampi.fi/Liikunta-ja_nuorisotoimi).

RAUTALAMMIN UIMAHALLI aukioloajat 1.9. – 31.5. välisenä aikana

MA	klo 17-20.30	Yleinen vuoro
TI	klo 16-17.30	Eläkeläisten uintivuoro
	klo 17.30-20	Vesijuoksu
KE	klo 17-20.30	Yleinen vuoro
TO	klo 16-18.25	Kansalaisopisto
PE	klo 17-20.30	Yleinen vuoro
LA	klo 12-16.30	Yleinen vuoro (loka-huhtikuu)

Uimahallin allasosasto suljetaan puoli tuntia ennen sulkemista.
Uimahalli on suljettu aattoina ja juhlapyhinä.

11.2 Kirjastopalvelut

Rautalammin kirjastossa on kirjojen ja isotekstisten kirjojen lisäksi lainattavissa äänitteitä, videoita, dvd-elokuvia, äänikirjoja (kasetteina ja cd-levyinä), kielikursseja ja lehtiä.

Kirjoja kotiin -palvelu

Kirjoja kotiin -palvelulla tarkoitetaan kirjastoaineiston tuomista asiakkaille kotiin. Palvelu on tarkoitettu liikuntaesteisille rautalampilaisille, jotka eivät vammaan, sairauden tai korkean iän vuoksi voi itse asioida kirjastossa. Kirjasto toimittaa asiakkaalle kotiin ilmaiseksi asiakkaan haluamaa kirjaston aineistoa noin 4 viikon välein.

Kirjaston kotipalvelun asiakkaaksi voit ilmoittautua ottamalla yhteyttä kirjastoon, puh. 040 1643 000 tai 040 728 2295.

Kirjasto avoinna:

Ma, To klo 13-19

Ti, Ke, Pe klo 10-16

Omatoimikirjasto:

Ma -To klo 7-21

Pe - Su klo 7-18

11.3 Kulttuuritoimi

Rautalammin kunnan kulttuuritoimisto on kirjastossa, kesäkuusta alkaen kunnanvirastossa. Kulttuuriasioita hoitaa vs. kulttuurisihteeri Pirkko Annala vuoden vaihteeseen, jonka jälkeen Seija Vuorimaa. Pirkon tavoittaa puhelimitse numerosta 040 556 2979 ja Seijan numerosta 040 556 2979.

Kirjastosta saa tietoa kulttuurikuulumisista ja tulevista tapahtumista. Kirjaston ala-aulassa on usein taide- ja käsityönäyttelyitä. Kirjaston musiikkihuoneessa kokoontuvat yhdistykset aktiivisesti (eläkeläisryhmät, Martat ym.). Kunnassa tapahtuvista kulttuuri- ja muista tilaisuuksista saat tietoa kirjaston ja kauppojen ilmoitustauluilta sekä sanomalehtien menovinkeistä ja kunnan internet-sivuilta www.rautalampi.fi/tapahtumakalenteri. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä myös sosiaalitoimen kanssa mm. Vanhusten viikon tapahtumissa. Jos Sinulla on toiveita tai hyviä ehdotuksia ikääntyvien kulttuuritoimintaan, kerro ihmeessä niistä meille.

Kirjasto on kulttuurin kohtaamispaikka!

11.4 Sisä-Savon kansalaisopisto

Sisä-Savon kansalaisopisto:

- Mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen kotikunnassa
- Oppiminen ja harrastukset tukevat toimintakykyä ja terveyttä
- Harrastuksista löytää uusia tuttavuuksia
- Osaavat ja innostavat opettajat
- Joka syksy uusia kurssi-ideoita
- Paljon ikäihmisille sopivia kursseja
- Osa kursseista on suunnattu vain ikäihmisille
- Otamme vastaan palautetta toiminnastamme

Opinto-opas ilmestyy elokuussa Sisä-Savo lehden liitteenä.

Ilmoittautuminen kursseille alkaa elokuussa ja päättyy 7 pv ennen kurssin alkua.

Soita toimistoon, puh. 044 7581 466 tai ilmoittaudu Internetissä

<https://www.opistopalvelut.fi/sisasavo>

Yhteystiedot:

Osastovastaava, puh. 0400 738 171

Rehtori Kirsti Häkkinen, puh. 040 514 6421

Asiakaspalvelu, puh 044 758 1466 ja 044 758 1465, kansalaisopisto@suonenjoki.fi

12. KOLMANNEN SEKTORIN TOIMINTA

Rautalammissa toimii useita sosiaali- ja terveysjärjestöjä, jotka järjestävät keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia, retkiä ym. toimintaa. Järjestöt ilmoittavat toiminnastaan Sisä-Savon lehden seurapastalla. Alla muutamia ikäihmisille suunnattuja järjestöjä.

Rautalammin Eläkeläiset ry. pj. Elvi Nikulainen, puh. 045 6745 692, elvi.nikulainen@gmail.com

Rautalammin Eläkkeensaajat ry, pj. Terttu Kuikka, puh. 050 305 6123

Eläkeliiton Rautalammin yhdistys, pj. Kieli Puranen, puh. 050 032 9988, koivuranta@suomi24.fi

Suomen Punaisen Ristin Rautalammin osasto palvelee toiminnallaan ikäihmisiä:

- Kaikille avoin Ystävätupa tiistaisin Valtion virastotalolla, Kuopionkat. 22, klo 12-15
- Mikäli tarvitset itsellesi tai läheisellesi ystävää tai saattajaa vaikkapa lääkärikäynnille, ota yhteyttä SPR:n ystäväpalveluun Eila Jalkaseen, puh. 040 540 0551 tai eila.jalkanen@pp3.inet.fi

- Ikäihmisiä toivotaan myös lapsiparkkitoimintaan, joka on ikäihmisten ja lasten kiireen yhdessäolotuokio kerran kuukaudessa, ota yhteyttä Pirkko Annalaan, puh. 040 565 4245
- Olet lämpimästi tervetullut myös toimimaan ystävänä, ikäihmisten virkistystoiminnassa, kahvinkeittäjänä Ystäväntuvalla, lipaskerääjänä tai olemalla läsnä pienten lasten ja heidän vanhempiensa lapsiparkkitoiminnassa.

Lisäksi Rautalammissa toimii suuri joukko yhdistyksiä, joihin kaikenikäiset ihmiset ovat tervetulleita mukaan. Näitä ovat mm. Rautalammin Kulttuuriseura, Rautalammin Historiallinen Yhdistys, ja Rautalammin museon ystävät ry, Suonenjoen-Rautalammin Sydänystävät, Sisä-Savon URSA, Sisä-Savon Luonnonystävät, Rautalammin Puutarhakerho, Rautalammin Marttayhdistys, Puroniemen ystävät ry sekä Saikari-Vaajasalmen kyläyhdistys, Hankamäen kyläyhdistys, Kerkonkosken Ketterä, Kiesimän kyläyhdistys, Koipiniemen kylätoimikunta, Korholan kyläyhdistys – Väinöstä Veikkoon ry ja Pakarilan kylätoimikunta.

Seurakunnat:

Rautalammin Helluntaiseurakunta
Mäkitie 1
77700 Rautalampi
puh. 045 651 3788
<http://rautalampi.helluntaisrk.net/>

Rautalammin seurakunta
Kuopiontie 38
77700 Rautalampi
puh. 020 155 6160
Kirkkoherranvirasto ja taloustoimisto avoinna ma-to klo 9-12 (pe suljettu).
www.rautalamminseurakunta.fi

Rautalammin ortodoksinen seurakunta
Nikolaoksentie 1
77700 Rautalampi
Kirkkoherranvirasto avoinna keskiviikkoisin 9-12 tai sopimuksen mukaan puh. 0500 371 057
rautalampi@ort.fi
www.ort.fi

13. HOITOTAHTO

Hoitotahto on henkilön tahdon ilmaisu hänen tulevasta hoidostaan siltä varalta, ettei hän itse pysty osallistumaan hoitoratkaisuihin tajuttomuuden, vanhuudenheikkouden tai muun vastaavan syyn vuoksi. Hoitotahdolla voi ilmaista erityistoiveita hoidon suhteen tai siinä voi kieltäytyä tietyistä hoitotoimenpiteistä. Hoitotahdossa voidaan myös valtuuttaa toinen henkilö tekemään tarvittavat hoitopäätökset hoitotahdon laatijan puolesta.

Hoitotahto tehdään yleensä kirjallisena, jolloin siinä on tekijän allekirjoitus ja päiväys. Oman hoitotahdon voi jokainen muotoilla itse tai se voidaan tehdä valmiiseen hoitotahtolomakkeeseen. Kahden perheeseen tai lähisukuun kuulumattoman todistajan käyttämistä suositellaan.

Kirjallinen hoitotahto voidaan tallentaa sairaskertomuksen liitteeksi tai se kulkee asianomaisen mukana jolloin sairaskertomuksessa tulee olla merkintä sen olemassaolosta.

Ote laista potilaan asemasta ja oikeudesta, 8 § kiireellinen hoito.

Potilaalle on annettava hänen henkeään tai terveyttään uhkaavan vaaran torjumiseksi tarpeellinen hoito, vaikka potilaan tahdosta ei tajuttomuuden tai muun syyn vuoksi voi saada selvitystä.

Jos potilas on aikaisemmin vakaasti ja pätevästi ilmaissut hoitoa koskevan tahtonsa, potilaalle ei kuitenkaan saa antaa sellaista hoitoa, joka on vastoin hänen tahtoaan.

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>

Hoitotahtotestamenttilomake on tulostettavissa

<https://www.thl.fi/fi/palvelut-ja-asiointi/lomakkeet/hoitotahto>

